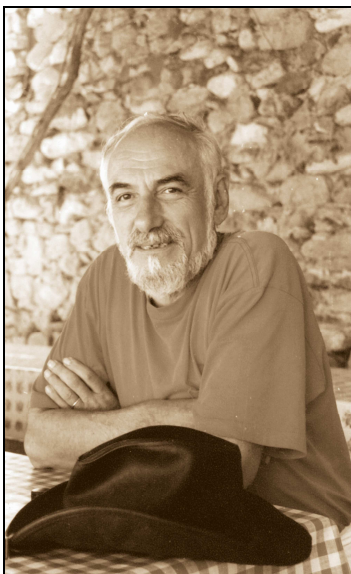

IN MEMORIAM

DR. DORIN ALICU (1948-2013)

S-a născut la 12 octombrie 1948 în satul Râu Bărbat, comuna Pui din județul Hunedoara. A urmat studii secundare în municipiul Lupeni. În anul 1972 a absolvit Facultatea de Istorie a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj, iar în același an a fost angajat ca muzeograf la Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei. La această instituție a fost șef de secție între anii 1983-1989, 1993-2013 și director pentru arheologie între anii 1993-1997. Și-a susținut doctoratul în anul 1997 cu teza „Arhitectura romană în Dacia Superior. Amfiteatrele” cu specială privire la amfiteatrul de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa. De-a lungul anilor a efectuat cercetări pe șantierele arheologice de la Chinteni (jud. Cluj), Micia (jud. Hunedoara), dar mai ales la Ulpia Traiana Sarmizegetusa, fosta capitală a Daciei romane.

*

A mai murit un arheolog? O constatare tristă și îngrijorătoare, tristă pentru că suntem puțini și nebăgați în seamă de nimeni, îngrijorătoare pentru că dispar specialiști, caractere, școli. Poate, cândva, cineva, își va mai aminti citind din ceea ce a scris arheologul și despre acel care a fost o dată ființare, reprezentat prin verb, prin bunele sau mai puțin bunele pe care le-a făcut, dar pentru cei mai mulți va rămâne un substantiv sau, cel mai adesea, nici măcar atât.

Nu este ușor să scriem despre un om alături de care am trăit și am simțit diversitatea a ceea ce îndeobște numim viață, chiar dacă noi am împărțit mai ales viața șantierului arheologic. Nu este ușor să scriem despre cei ce nu mai sunt. În memoria noastră ei rămân mereu plini de viață, cu bunele și relele lor, cu glumele, cu viciile și mai ales cu disponibilitatea sufletească, mentală, omenească de a ne primi cu bucurie în priviri și în inimă de fiecare dată. Aici nu am în minte nici știința, nici faima sau toate acele lucruri efemere după care mulți dintre noi aleargă, uitând să mai fie oameni și din pricina cărora își pierd și ultimul strop din ceea ce numim umanitate. Aici mă gândesc doar la momentele când Dorin Alicu venea de la Cluj, sau ne întâlneam pe alte șantiere

în timp ce el se îndrepta spre Sarmizegetusa sau la clipele de după încheierea unei zile de muncă pe șantierul arheologic... Nu știu cum au perceput alții acele momente, dar eu chiar i-am simțit bucuria și plăcerea de a ne așeza și depăna întâmplări ale zilei sau amintiri dintr-o viață, a lui, bogată în experiențe și oameni de valoare pe care i-a cunoscut, admirat sau de la care a învățat.

Nu vreau să preamăresc savantul sau să enumăr meritele științifice ale celui care a fost Dorin Alicu, deși a adus cele mai mari foloase Sarmizegetusei, județului Hunedoara și acestei țări prin cercetările realizate și publicate. Marele arheolog clujean are cele mai numeroase lucrări dedicate capitalei Daciei romane și a contribuit din plin la mediatizarea unui sit arheologic până nu demult aproape necunoscut. Nu o să vorbesc despre moartea sa, pe care eu o refuz, despre tragicul evenimentelor și a faptului de a nu mai fi. Prefer să vorbesc despre amfiteatrul roman de la Sarmizegetusa, pentru că, de fiecare dată când trec sau intru acolo îmi amintesc de arheologul care a depus ani, viață și muncă acolo.

M-a numit prietenul său și am ajuns să-l consider ca atare. Deși l-am refuzat, m-a obligat să-i spun pe nume: Dorin. Aș vrea ca în memoria mea și a celor ce vin după noi să rămână omul și viața, în nici un caz neființa și moartea. Eu așa vreau să mi-l întipăresc în minte. Doar uitarea aduce moarte. Dragă Dorine, pentru mine nu ai murit și atât cât eu voi mai trăi, ceea ce a reprezentat numele și realizările tale, vor trăi și ele. Oricum, tu vei trăi prin copiii și copiii copiilor tăi, eu nu pot să mă refer decât la omul și arheologul Dorin Alicu.

A mai murit un arheolog? Dumnezeu să îl ierte și să îi ofere odihna de care poate că nu a avut parte întotdeauna în viața asta plină de lupte și de zbucium. Poate că ai trecut într-o altă viață, mai bună și mai plină de visele și speranțele pe care ți le-ai pus în cea din care tocmai te-ai petrecut!

GICĂ BĂEȘTEAN
VSLLM

Publicații

CĂRȚI

1. *Roman Lamps from Ulpia Traiana* (în colab.), BAR S 18, Oxford, 1977, 210 p.
2. *Figured Monuments from Sarmizegetusa* (în colab.), BAR S 55, Oxford, 1979, 380 p.
3. *Colonia Ulpia Traiana Dacica Sarmizegetusa*, București, 1984, 246 p. (coautor)
5. *Antichități egiptene în colecțiile din România*, Cluj-Napoca 1988 (introducere și coordonator)
4. *La politique edilitaire dans les provinces de l'Empire romain*, Cluj-Napoca, 1993 (autor și coordonator volum).
6. *Opaițe romane. Die römischen Lampen. Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, București, 1994, 214 p., 24 fig., 3 pl.
7. *Small finds from Ulpia Traiana Sarmizegetusa* (în colab.), Cluj-Napoca, 1994, 150 p. 92 pl.

8. *Town-Planning and population of Ulpia Traiana Sarmizegetusa* (în colab.), Oxford, 1995. 180 p. + 50 pl.
9. *Cluj-Napoca: Inima Transilvaniei*, Cluj-Napoca, 1997, 200 p. (autor și coordonator științific).
10. *Ulpia Traiana Sarmizegetusa, Amfiteatrul I. Monografie arheologică*, 400 p., 200 pl. (autor și coordonator).
11. *Cluj-Napoca de la începuturi până azi*, 1995, 49 p. (autor și coordonator).
12. *Capodopere de artă romană în Dacia*, Cluj-Napoca 1995 (autor și coordonator).
13. *Miles romanvs in Provincia Dacia*, Cluj-Napoca, 1997 (prefață și coordonator).
14. *Secția de istorie romană (ghid muzeu)*, 1998, 31 p. (coautor).
15. *Templele romane din Dacia (I)* (în colab.), Cluj-Napoca, 2000, 227 p.
16. *Les amphithéâtres de la Dacie romaine*, Cluj-Napoca, 2000, 236 p.
17. *Medicina la romani*, Cluj-Napoca, 2003, 156 p.
18. *Comuna Brăduleț. Studiu Monografic complex* (coordonator).
19. *Micia I*, Cluj-Napoca 2004, 257 p.
20. *File risipite, file regăsite*, Cluj-Napoca 2005, 300 p.
21. *Die Romischen Lampen von Sarmizegetusa. Jahre 1881-1976*.

STUDII ȘI ARTICOLE

ActaMN

- *Turnuri de porți la castrele romane din Dacia*, X, 1973, p. 107-122.
- *Câteva reprezentări ale Gorgonei Medusa în Dacia intracarpatică*, XI, 1974, p. 93-100.
- *Integrarea monumentelor de la Ulpia Traiana în circuitul turistic și muzeistic*, XIII, 1976, p. 141-161.
- *Ateliere de piatrărie la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, XIII, 1976, p. 125-140.
- *Corrigenda la Roman Lamps from Sarmizegetusa*, XIV, 1977, p. 153-154.
- *Templul zeiței Nemesis de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, XV, 1978, p. 173-177.
- *Hermes-Mercurius la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, XVI, 1979, p. 93-100.
- *Tehnici de construcție la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, XVII, 1980, p. 447-461.
- *Instalații de hypocaustum la Sarmizegetusa*, XVIII, 1981, p. 425-435.
- *Obiecte de os descoperite la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, XIX, 1982, p. 345-366.
- *Elemente de echipament militar descoperite la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, (I), XX, 1983, p. 391-396.
- *Două cuptoare de ars țigle și cărămizi de la Ulpia Traiana*, XXI, 1984, p. 467-475.
- *Edificii de cult la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, I, XVIII, 1981, p. 59-84.
- *Edificii de cult la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, XIX, 1982, p. 59-74.
- *O inscripție inedită din amfiteatrul roman de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, XXII-XXIII, 1985-1986, p. 469-479.
- *Bibliografia selectivă a Ulpiei Traiana Sarmizegetusa*, XXIV-XXV, 1987-1988, p. 589-614.
- *Cercetări arheologice la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, 1984, 26-30, 1989-1993.
- *Săpături la Ulpia Traiana Sarmizegetusa* (1985-1989), 26-30, (1989-1993).
- *Raport privind cercetările arheologice efectuate în satul Micești*, 26-30, 1989-1993.
- *Cercetări arheologice la Cluj-Napoca, Villa rustica din valea Chintăului. Campaniile 1990-1992*, 31, 1994.
- *Săpăturile arheologice din 1983 la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, 31, 1994.

- *Cercetări arheologice la Sarmizegetusa. Campania 1993 Amfiteatru*, 31, 1994.
- *Cercetări arheologice la Sarmizegetusa. Campaniile 1992-1993. Clădirile EM 30 – EM 31*, 31, 1994.
- *Cercetări arheologice la Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Campania 1994*, 32.1, 1995.
- *Cercetări arheologice la Cluj-Napoca, Valea Chintăului. Campania 1988*, 32.1, 1995.
- *Die tempel aus Micia (I)*, 38/1, 2003.

Sargetia

- *Principalele rezultate ale săpăturilor din 1973-1974 la Ulpia Traiana Sarmizegetusa și semnificația lor*, XI-XII, 1974-1975, p. 225-231.
- *Material ceramic de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa (I)*, XI-XII, 1973-1974, p. 43-49.
- *Un cadran solar fragmentat descoperit la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, XIII, 1977, p. 263-265.
- *Principalele rezultate ale săpăturilor din 1975-1977 la Ulpia Traiana Sarmizegetusa și semnificația lor*, XIV, 1979, p. 139-154.
- *Bibliografia așezărilor antice de la Vețel-Micia*, 2001.
- *Templul lui Mithras de la Pojejena*, 29-30, 2002.

Apulum

- *Ordine arhitectonice la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, XIX, 1981, p. 97-107.
- *Precizări privind cronologia unor lămpi șampilate de la Sarmizegetusa*, XXII, 1985, p. 77-87.
- *Oglinzi romane de la Ulpia Traiana*, XXIV, 1987, p. 145-149.
- *Podoabe romane de la Ulpia Traiana*, XXV, 1988, p. 225-246.
- *Instrumente medicale de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, XXVI, 1989.
- *Addenda la repertoriul templelor din Dacia*, 39, 2002.

Potaissa

- *Le camp legionnaire de Sarmizegetusa*, 2, 1980, p. 23-29.
- *Ceramica cu glazură plumbiferă de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, 3, 1982, p. 52-64.

Oltenia. Studii și comunicări

- *Rolul muzeelor și a expozițiilor de arheologie în educarea maselor*, I, 1974, p. 207-209.

SCIVA

- *Un fragment de amforă cu ștampila de la Ulpia Traiana*, 3, 26, 1975, p. 409-411.
- *Un nou mozaic la Sarmizegetusa*, 1, 28, 1977, p. 113-117.
- *Note asupra templului sirian de la Sarmizegetusa*, 4, 30, 1979, p. 625-629.

StComC

- *Tonlampen-typen aus Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, 2, 1977, p. 331-362.
- *Römische tonlampen aus Sarmizegetusa (Ausgrabungskampagne, 1976)*, 3, 1979, p. 235-251.
- *Puncte de vedere privind centrul artistic de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, 3/1, 1979, p. 277-292.
- *Templul lui Apollo de la Tibiscum. Cronologie*, 2001.

Latomus Revue d'études latines

- *Vases décorés de serpents, découverts a Sarmizegetusa*, Bruxelles, XXXIX, 3, 1980, p. 717-725.

Dacia

- *Die firmalampen von Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, București, XX, 1976, p. 205-224.

MCA

- *A XIII-a sesiune anuală de rapoarte, Șantierul Ulpia Traiana Sarmizegetusa (campania 1978)*, Oradea, 1979, p. 231-233.
- *A XIV-a sesiunea de rapoarte, Săpăturile de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, Tulcea, 1980, p. 276-282.
- *A XV-a sesiune anuală de rapoarte, Săpăturile din 1980 de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, București, 1983, p. 246-277.
- *A XVI-a sesiune anuală de rapoarte, Săpăturile arheologice din 1981 de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, București, 1986, p. 121-134.
- *A XVII-a sesiune anuală de rapoarte, Săpăturile arheologice din 1982 de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, București 1991 (sub tipar).

Cahiers d'archéologie romande

- *Répresentations en bronze de las Diane de Dacie*, Lausanne, 17, 1979, p. 191-193

Griechische und römische Statuetten und Grossbronzen

- *Bronzes, decoratifs de Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, Viena, 1988, p. 396-399.

Jahresberichte aus Augst und Kaiseraugst

- *Römische Heizungsanlagen in Sarmizegetusa*, Liestal (Elveția), 3, 1983, p. 119-134.

StudiaUBB, Seria Physica

- *Determinarea titlului unor monede de argint prin activare cu neutroni*, Cluj-Napoca, 1, 31, 1986, p. 12-18.

RMM

- *Restaurarea și conservarea monumentelor romane de la Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, I, 1987, p. 63-66.
- *Urbanism și arhitectură în Dacia Romană I. Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, I, 1988, p. 61-74.
- *Urbanism și arhitectură în Dacia Romană II, Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, I, 1989, p. 77-93.
- *Urbanism și arhitectură în Dacia Romană III, Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, 2, 1989, p. 3-13.
- *Restaurarea grupurilor statuare de pe Teatrul Național din Cluj-Napoca*, 1, 1989, p. 66-76.

First Balkan Conference on Activation analysis

- *The determination of the silver content in some ancient coins by using an Am-Be neutron source*, Varna (Bulgaria), 1988, p. 183-185.

Progrese în fizică

- *Studiul compoziției unor monede antice folosind surs de neutroni Am-Be*, Iași, 1985, p. 102-103.

First romanian conference on the application of physics methods in archaeology

- *Magnetic prospection at Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa*, București, 1988, p. 1-25.
- *Determination of valuable metals in ancient coins using isotopic neutron sources*, București, 1988, p. 101-113.

RevMuz

- *Ulpia Traiana Sarmizegetusa – descoperiri recente*, 5, 1982, p. 91-92.
- *Restaurarea știință și artă*, 5, 1984, p. 48-50.
- *Din istoria unui muzeu*, 2, 1987, p. 43-48.
- *Laboratorul zonal de restaurare-conservare a patrimoniului cultural național din Cluj-Napoca*, 3, 1987.

- *Prospectarea magnetometrică și cu radiații gama a siturilor arheologice*, 6, 1987, p. 38-43.
- *Primul seminar național de arheometrie*, 2, 1988, p. 91-92.
- *Metode de analiză prin activare cu neutroni și fluorescență de raze X utilizate în restaurarea și prelucrarea materialului arheologic*, 2, 1988, p. 35-38.
- *Expoziția "Antichități egiptene în colecțiile din România"*, 10, 1988, p. 33-39.

ActaMP

- *Obiecte de os romane din Dacia Apulensis, Dacia Porolissensis*, XVII, 1993.

La politique edilitaire dans les provinces de l'Empire romaine, Deva, 1991.

- *Evolution urbaine de Sarmizegetusa*, p. 171-190.
- *Essai de reconstruction de l'Amphithéâtre de Sarmizegetusa*, p. 192-200.

La politique edilitaire dans les provinces de l'Empire romaine, Berna, 1993.

- *Sur la chronologie de l'amphithéâtre de Sarmizegetusa*, p. 75-86.

La politique edilitaire dans les provinces de l'Empire romaine, Tulcea, 1995.

- *Les villae rusticae dans le bassin du Someșul Rece (La villa rustica de Chinteni I)*, p. 127-160.

Actele Congresului XIV de Arheologie de la Taragona

- *L'évolution urbain des villes de la Dacie romaine*, p. 315-316.

Arculiana (volum omagial Hans Bögli), (Elveția), Avenches, 1995.

- *L'activité edilitaire sous contrôle imperial dans la Dacie Supérieure*, p. 481-486.

Arheologia română la sfârșit și început de mileniu, Oradea, 1995, p. 354-357.

Sarmiz, revista cercului de arheologie H. Daicoviciu, Cluj-Napoca, 1996 (autor și inițiator)

Civilizația romană în Dacia, Cluj-Napoca, 1997

- *Amfiteatrele Daciei*, p. 77-91.

Napoca 1880 ani de la începutul vieții urbane, Cluj-Napoca, 1999.

- *Villae rusticae dans le bassin du Someșul Mic*
- *Monumentele județului Hunedoara. Ulpia Traiana Sarmizegetusa*
- *Templele Miciei II*, în „Volumul omagial N. Gudea”, Cluj-Napoca, 2002.
- *Templele Miciei III*, în „Volumul omagial Gh. Lazarovici”, Reșița, 2003.
- *Furniture maunts in Dacia în Antique Bronzes in Romania*, București, 2003.

RECENZII

- **ActaMN**, XVII, 1980, p. 889. XVIII, 1981, p. 714. XVIII, 1981, p. 713-714. XVIII, 1981, p. 715-731. XVII, 1980, p. 879-886.